

moeten tijdens de eerste twee jaar een pakket vakliteratuur doornemen (35 titels van samen 2100 bladzijden) en een opgelegde archivalische onderzoeksopdracht uitvoeren. Daarnaast mogen zij (maar moeten niet) werken aan een onderzoeksproject naar keuze (bv. een administratief-historisch onderzoek van een archiefvormer of de rol van geschiedenis en archief in de samenleving of zelfs zuiver historiografische onderwerpen).

De voorlaatste rubriek in *NA* bevat recensies van archiefpublicaties, ook van buiten Noord-Europa ((2006) 1; p. 47-50). Interessant is de bespreking van een boek rond de Noors-Zweedse 'archivarissenstrijd' tijdens de eerste helft van de 20ste eeuw over de bewaarplaats van enkele grenskaarten en -traktaten, waarbij Noorse archivarissen probeerden te laveren (met niet altijd evenveel succes) tussen archivalische methodologie en nationalistische gevoelens c.q. staatspolitieke belangen (Kåre Olsen, *Proveniensprincipet i konflikt med politiske interesser*, (2006) 1; p. 48). Het thema van een archiefpublicatie van het Zweedse Rijksarchief is universeel: de discrepantie tussen het archivalische principe van eenheid van archief, d.w.z. het herkomstbeginsel, en de heel andere invalshoek van de 'verzamelaar' (bv. van handschriften of autografen): die laatste veroorzaakt wel vaak de verspreiding van delen van een archief, maar zorgt er heel soms ook voor dat alle stukken weer bij elkaar komen... (Helene Gebele, *EB-nytt. Nyheter från Riksarkivet byrå för enskilda arkiv 2005*, (2006) 1; p. 49). Interessant is de bespreking van de eerste Finse doctoraatsverhandeling in de archiefwetenschap: het betreft een studie van de documenten die gevormd worden tijdens het politionele vooronderzoek (Tytti Voutilainen, *En djupdykning i polisjär förundersökning - den första finländska doktorsavhandlingen i arkivvetenskap*, (2006) 2; p. 102-103). De nieuwe doctor (Marjo Rita Valtonen, van de Universiteit van Tampere) gebruikte het (niet onomstreden) records continuum-model van de Australiër Frank Upward om het documentbeheer te beschrijven. De recensent wijst ook op het nijpende gebrek aan terminologische eenduidigheid. Ten slotte vermelden we een interessante recensie rond persoonsarchieven (Kate Gebele, *Årsbok för Riksarkivet och Landsarkiven 2006*, (2006) 4; p. 214-215). In Zweden belandden die tot het midden van de 19de eeuw steevast in de Koninklijke Bibliotheek of een universiteitsbibliotheek (waar ze 'verzameling' of 'papieren', maar nooit 'archief' werden genoemd). Brieven zijn echter nu de talrijkst door vorsers opgevraagde documenten bij het Zweedse Rijksarchief, dat ze trouwens registreert in het databestand SVAR (www.svar.ra.se). Interessant is de paragraaf over de raadpleegbaarheid en vooral de belemmeringen ter zake, die recentelijk in vraag worden gesteld door zowel journalisten, die het principe van openbaarheid ook op persoonsarchieven wilden toepassen, als de overheid. De Zweedse regering diende in 1999 een wetsontwerp in waardoor de Staatsveiligheid een overeenkomst inzake raadpleegbaarheid tussen een overdrager en een archiefinstelling zou kunnen negeren (en dus alsnog inzage krijgen van stukken waarop een embargo rust). Het ontwerp is echter nooit wet geworden, tot grote opluchting

van de archiefwereld: de zaak roept echter fundamentele vragen op rond de maatschappelijke positie van de archivaris.

In de laatste rubriek wordt een archiefstuk afgedrukt, met wat uitleg. In het eerste nummer is dat bijvoorbeeld een document uit 1873, afkomstig uit het Zweedse Slottsarkiv (Koninklijk Archief) (Jan Brunius, *Förteckning uppå erlagd betalning til skjutskyldige...*, (2006) 1; p. 51): het illustreert het in Zweden blijkbaar lang in voege gebleven middel-eeuws gebruik dat de boeren liet opdraaien voor de kosten van de doortocht van de koning en zijn gevolg.

Samengevat kan uit deze jaargang van *Nordisk Arkivnyt* afgeleid worden dat de Noord-Europese archiefwereld veel aandacht besteedt aan de publiekswerking en aan de gevolgen van de digitale revolutie. Wie overigens graag cijfers heeft over de archiefwerking (van de rijksarchieven) in Noord-Europa, vindt in het tweede nummer een lijst (voor 2005 vergeleken met 1985, 1990, 1995, 2000 en 2004) met betrekking tot de omvang van het archief, het personeel en de leeszaal (*Nordisk Arkivstatistik 2005*, (2006) 2; p. 83-86.). (Luc Boeva).

Digitale informatie en kennismangement

Bericht voor de lezer: wie geabonneerd is op het *Journal of Library Administration* mag deze recensie overslaan, want hij of zij zal er niets nieuws in vinden. Dit boekje is immers een overdruk van Volume 46, nummer 1 van jaargang 2007 van het tijdschrift.

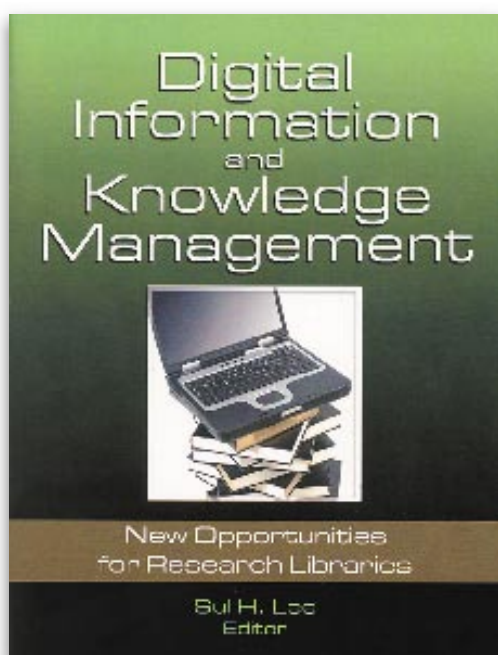
Samensteller Sul H. Lee, professor Library and Information Studies aan de universiteit van Oklahoma, beklemtoont in zijn voorwoord de nieuwe uitdagingen waarmee de bibliothecaris zich in de 21ste eeuw geconfronteerd ziet. En dat zet meteen de toon van het boekje. Want waar velen de digitale informatievoorziening nog altijd als een bedreiging zien, blijft Lee maar hameren op de uitdagende aspecten ervan.

Wat volgt zijn zeven artikelen over uiteenlopende onderwerpen, maar met één gemene deler: de digitale bibliotheek. Van *New webs of complexity* over Google, libraries and knowledge management tot *Scholarly work of digital libraries*. Van *Challenges for the mid-sized research library* over *Librarians of the 21st century* tot *Topography of library collections*. De meest intrigerende bijdrage is van Charles T. Cullen: *Is there a digital purgatory?* Het digitale vagevuur, als het ware.

Dit boekje bevat een schat aan informatie, maar mag niet gezien worden als een roadmap naar betere digitale informatievoorziening. Het is eerder een instrument tot persoonlijke reflectie, net zoals de diverse bijdragen de digitale levensweg van de auteurs weergeven. Het is leren uit de successen, maar ook uit de fouten van anderen.

Denis De Bruyne, informatiemanager Corelio
denis.de.bruyne@corelio.be

Digital information and knowledge management: new opportunities for research libraries / Sul H. Lee (editor) - Binghamton: Haworth Information Press, 2007. - 117 p. - ISBN 978-0-7890-3556-0

beschikbaar stellen en wieden. Maar er komt meer om de hoek kijken, zoals het beheersen van metadata volgens de principes van de duurzame toegankelijkheid. Digitaal archiveren vraagt vooral een heldere structurering en een doordachte ordenings- en toegankelijkheidsstructuur. Zo niet, dan wachten de digitale chaos en het effectieve informatieverlies.

In *DIV digitaal* behandelt Arianne Zwaan de documentaire informatievoorziening bij de Nederlandse overheidsorganen. Lenny de Rooy zet de *Procedures voor selectie, vernietiging en overbrenging in een digitale omgeving op een rijtje*. Karin Tiel heeft het over kwaliteitszorg: *Kwaliteit in actie*.

Kort en bondig. Dat is de juiste weergave van *Praktisch recordsmanagement*, het vierde artikel in dit boek, van de hand van Gerben Kleine. Janneke Arntzen gaat vrij technisch in *Conversie en vernietiging van documentregistraties*, waarna Pascal Bongers tot slot heel praktisch aan de slag gaat in *Digitale documentafhandeling: van dadendrang naar daden*.

Is dit een boek dat je zonder pardon in huis – lees: in de bib – moet halen? Eigenlijk wel, zou ik durven stellen. Het heeft niet de grote wijsheid in pacht, maar heeft ook niet die pretentie. Het vormt veeleer een appetizer, een smaakmaker voor wie de grote stap naar de digitale archivering wil zetten. Voor het uiteindelijke gróte werk zal je nog andere boeken nodig hebben...

Denis De Bruyne, informatiemanager Corelio
denis.de.bruyne@corelio.be

Record now: haal rendement uit recordsmanagement / Janneke Arntzen... [ed al.] - Rijswijk: Factor-i, 2007. - 62 p. - ISBN 978 9080924048

Haal rendement uit recordsmanagement!

Het heeft een harde kaft als een prentenboek, het heeft het papier van een prentenboek, het heeft het formaat en de dikte van een prentenboek, ja, het ruikt zelfs als een prentenboek. En toch is het dat niet. *Record now* is een bundeling van zes (bewerkte) artikelen van studenten die de leergang recordsmanagement hebben gevolgd bij de VHIC i-Faculty in het Nederlandse Rijswijk.

Dit boek wijst op een aantal pijnpunten in de digitale informatiehuishouding en biedt meteen mogelijke oplossingen. Ook in de wereld van bits en bytes blijft informatiebeheer een voortdurend proces van selecteren, ontsluiten, ordenen,

